

De weg naar een duurzaam werklandschap

ACT Beyond
logistics

De weg naar een duurzaam werklandschap

Programmabureau ACT
Postbus 75700
1118 ZT Schiphol
T +31 (0)20 654 40 20
F + 31 (0)20 653 18 94
info@actbeyondlogistics.nl
www.actbeyondlogistics.nl

Uitgave: Programmabureau ACT
Redactie: Kees de Graaf
Vormgeving: dBOD
Drukwerk: Druno en Dekker

ACT Beyond Logistics. De weg naar een duurzaam werklandschap

WIE STRAKS OVER DE A4 OF MET DE TREIN UIT ZUIDELIJKE RICHTING SCHIPHOL NADERT OF DOOR DE LUCHT AANVLIEGT NAAR DE KAAGBAAN, ZIET DE LOGISTIEKE BEDRIJVENTERREINEN VAN AMSTERDAM CONNECTING TRADE (ACT) LIGGEN. HIER ONTSTAAT EEN NIEUW WERKGEBIED DAT VEEL MEER BIEDT DAN EEN 'TRADITIONEEL' BEDRIJVENTERREIN, ZOALS WE DAT OP VEEL PLEKKEN IN NEDERLAND LANGS DE SNELWEG TEGENKOMEN. ACT WORDT EEN DUURZAAM WERKLANDSCHAP, DAT NIET ALLEEN EEN AANTREKKELIJKE OMGEVING VORMT VOOR DE ONDERNEMERS EN HUN WERKNEMERS, MAAR OOK INTERESSANT IS VOOR OMWONENDEN EN INWONERS VAN HOOFDDORP. EEN GEBIED DAT GOED IS INGEPAST IN DE OMGEVING EN OVER 50 JAAR EN LANGER NOG STEEDS VOLOP KWALITEIT EN WAARDE BEZIT. EN WAARBIJ DUURZAAMHEID AAN DE BASIS STAAT VAN DE VERDERE PLANONTWIKKELING. HOE DIE AMBITIE WORDT WAARGEMAAKT, LEEST U IN DEZE BROCHURE.

Even (opnieuw) kennismaken: ACT Beyond Logistics

ACT bouwt voort op de ambities die door de gemeente Haarlemmermeer, de provincie Noord-Holland, Schiphol Group, gebiedsontwikkelaar AM en Schiphol Area Development Company in 2006 zijn vastgelegd in de Integrale Gebiedsvisie Werkstad A4.

In deze visie is aangegeven hoe de logistieke bedrijventerreinen rond Schiphol kunnen doorstoten naar de top-drie van vestigingslocaties in Europa op het gebied van luchthavengerelateerde logistiek en diensten. De naam Werkstad A4 gaf al aan dat het

hier om veel meer ging dan een traditioneel bedrijventerrein. Daarmee wordt de concurrentieslag met andere luchthavengebieden in Europa namelijk niet gewonnen. Wie die slag wil winnen, moet blijvende meerwaarde bieden: voor ondernemers, maar ook voor bezoekers en de omgeving.

Deze meerwaarde is door de genoemde partijen vastgelegd in het vernieuwende ACT-concept. Een concept dat rust op drie pijlers: duurzaamheid, bereikbaarheid met meerdere vervoersmogelijkheden ('multimodaliteit') en een gebied dat méér biedt dan

een logistiek knooppunt ('beyond logistics'). Dat laatste vraagt om een aantrekkelijke inrichting van de fysieke ruimte, maar ook om niet-fysieke aspecten zoals dienstverlening, aantrekkingskracht op de arbeidsmarkt, veiligheid en efficiency bij de douaneafhandeling. Bovendien worden 'traditionele' logistieke bedrijven samengebracht met aanverwante ondernemingen die waarde toevoegen (marketing, R&D, onderwijs). In het concept voor ACT worden al deze zaken gebundeld. ACT brengt stromen goederen, mensen en kennis samen.

VAN MASTERPLAN ACT NAAR CONCRETE UITVOERINGSPLANNEN

In juni 2008 is het Masterplan ACT vastgesteld. Hierin worden hoge ambities geformuleerd inzake leefbaarheid, bereikbaarheid en economische ontwikkeling. De inzet is om deze drie aspecten in een goede balans met elkaar te ontwikkelen, zodat het meest duurzame en innovatieve bedrijvengebied van Europa

ontstaat. Het totale ACT-gebied is onderverdeeld in vier ACT-locaties: Schiphol Zuidoost, Schiphol Logistics Park, A4 Zone West en het Geniepark.

De eerste drie genoemde terreinen worden innovatieve werklocaties op het gebied van logistiek, het Geniepark krijgt – de naam zegt het al – een parkachtige invulling met als kern het Werelderfgoed Stelling van Amsterdam, ingebed in veel groen en water.

Schiphol Zuidoost en Schiphol Logistic Park zijn reeds in ontwikkeling, de andere twee locaties volgen later. Voor alle vier locaties geldt echter dat de guidance duurzaamheid ACT een leidraad biedt bij de verdere inrichting. De komende tijd wordt de vertaalslag gemaakt van deze guidance naar concrete uitvoerings- en inrichtingsplannen. Hoe dat gebeurt bij de pijler 'duurzaamheid', wordt in deze brochure nader verduidelijkt.

DUURZAAMHEID ALS BASIS, CRADLE TO CRADLE ALS INSPIRATIE

In het verleden kwam duurzaamheid pas aan bod wanneer er concrete bedrijfsgebouwen werden gebouwd op een bedrijventerrein. Dan ging het onder meer om het toepassen van duurzame materialen en het energiegebruik. Dat is een eerste goede stap, maar wie werkelijk een slag wil slaan op het terrein van duurzaamheid moet voor een compleet andere aanpak kiezen. Een aanpak waarbij duurzaamheid *gebiedsgericht*

en vanaf het eerste moment van de planontwikkeling centraal staat. Dat is de aanpak die ACT voorstelt aan haar locaties; een aanpak met toekomstbestendigheid.

Nu de (door)ontwikkeling van de verschillende ACT-terreinen aanstaande is, is het zaak de duurzaamheidsambities verder uit te werken. En wel op zo'n manier dat investerende, ondernemende en ontwikkelende partijen duurzaamheid zo goed mogelijk in hun eigen plannen en projecten kunnen verwerken. De guidance duurzaamheid ACT is daarom uitge-

werkt in heldere en concrete doelen, criteria en maatregelen. Dit is gebeurd aan de hand van drie hoofdthema's, die verderop nader worden toegelicht.

Het gedachtegoed van Cradle to Cradle (C2C) heeft in deze uitwerking als inspiratiebron en denkrichting gediend. C2C staat voor een internationaal gedragen aanpak, waarbij consequent gedacht wordt in *kringlopen*. Afval wordt in deze benadering bijvoorbeeld niet als eindproduct gezien, maar als begin van een nieuwe kringloop.

De drie ACT-thema's van duurzaamheid: Ruimte, Energie, water & grondstoffen en Mobiliteit & bereikbaarheid.

De visie op een duurzaam ACT van....

Jaap Bond, gedeputeerde provincie Noord-Holland

'Nationale en internationale bedrijven zoeken in toenemende mate naar een duurzame uitstraling van hun vestigingsplaats en bedrijfsomgeving. Zij willen laten zien dat ze maatschappelijk verant-

woord ondernemen. ACT kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren. De multimodale bereikbaarheid van het gebied is echt een kernkwaliteit. Maar dat geldt ook voor de inpassing van het bestaande landschap in de gebiedsontwikkeling. De Stelling van Amsterdam gaat bijvoorbeeld deel uitmaken

van een nieuw park. Het gebied wordt daarmee interessant voor de werkers, maar ook voor bezoekers en omwonenden. Een culturele en landschappelijke waarde krijgt zo een economische waarde en daarmee een bredere betekenis.

Onze betrokkenheid als provincie bij de planontwikkeling is heel divers. We letten er bijvoorbeeld op dat alleen luchthavengerelateerde bedrijven zich hier vestigen, omdat we zuinig willen omspringen met de schaarse beschikbare ruimte rondom de luchthaven. Maar het feit dat we meedraaien in de Cockpit van ACT – het bestuurlijk orgaan waar besloten

wordt over de inrichting van het gebied – geeft aan dat we naar voren zijn geschoven in het proces van gebiedsontwikkeling. Vanuit onze helikoptervisie over het hele gebied denken we mee over nieuwe concepten zoals HST Cargo en leggen we verbindingen naar aangrenzende gebieden.

Zo kan een koppeling van ACT aan Greenport Aalsmeer veel duurzaamheidswinst opleveren. We brengen daartoe partijen bij elkaar, om de meerwaarde van samenwerking eruit te halen. Het geheel van investeringen in dit gebied wordt zo meer dan de som der delen.'

ACT wordt zo ingericht dat tussen de logistieke bedrijvigheid hoogwaardig groen ontstaat. Werknemers en bezoekers kunnen er recreëren, maar de ruimte kan ook gebruikt worden voor energieopwekking of waterzuivering.

Thema één: een duurzame inrichting van de ruimte

De ambitie is om de ruimte binnen de vier ACT-locaties zo in te richten dat de acties die nú worden ondernomen, geen negatieve gevolgen hebben voor toekomstige generaties. Ze mogen bij voorkeur ook geen gevolgen hebben voor de directe of verder weg gelegen omgeving, dan wel voor de plek zelf. Kortom: leefbare nieuwe ruimte, nu en in de toekomst. Concreet wordt ingezet op een gezond gebied, waar economische vitaliteit wordt ondersteund met duurzame maatregelen. Ook wil ACT een positieve bijdrage leveren aan de omgeving. Maatregelen die hierbij passen zijn onder meer:

- het vroegtijdig aanleggen van een robuuste-groen- en waterstructuur, die tevens dient als prettig verblijfsgebied;
- het gescheiden aanleggen van wegen en groen;
- het clusteren van functies, zowel uit oogpunt van veiligheid en hinder als om energie-, grondstoffen- en regenwateruitwisseling mogelijk te maken;
- de scheiding van verkeersfuncties (vrachtverkeer, personenverkeer, langzaam verkeer en veilige verblijfsgebieden);
- het (in de toekomst kunnen) aansluiten op een nieuw hoofdwatersysteem voor de gehele polder en grotere groenstructuren in en buiten Haarlemmermeer;
- het realiseren van aanvullende voorzieningen voor werknemers en bezoekers;
- het zodanig inrichten van het gebied dat de ruimte in de loop van de tijd door andere functies gebruikt kan worden. Distributiegebouwen moeten bijvoorbeeld kunnen worden omgezet in kleinschaliger bedrijfsgebouwen. Op termijn zijn zelfs kantoor- of woonlocaties denkbaar. Dat is allemaal mogelijk omdat de groen/blauwe basis blijft liggen en de infrastructuur/gebouwen aanpasbaar zijn;
- het gebruik van de daken van de gebouwen voor groen, voedsel- en energieproductie.

Thema twee: zorgvuldig omgaan met energie, water & grondstoffen

Een ding is zeker: de water- en energieprijzen stijgen de komende jaren. Daarnaast ontstaat een groeiend gebrek aan grondstoffen. Dat vraagt om een andere manier van energie- en watervoorziening. Ook zal anders moeten worden omgegaan met grondstoffen, afval en reststromen. Veel meer en veel eerder – al bij de eerste ideeën voor een gebiedsinrichting – wil ACT denken in het creëren van kringlopen (C2C).

De ambitie voor ACT is duidelijk: in 2040 wil ACT geheel zelfvoorzienend in haar energie- en watervoorziening zijn en geen afval produ-

ceren. Dit is mogelijk door het toepassen van een breed pakket aan maatregelen, waaronder:

- de gebouwen worden compact gebouwd, met een minimum aan grondstoffen. De gebruikte grondstoffen zijn afkomstig van niet-uitputbare bronnen of door hergebruik;
- energie wordt geheel lokaal opgewekt en dat maakt aansluiting op het gasnet overbodig. De gebouwen zijn zelfvoorzienend en houden op termijn zelfs energie over;
- waterpartijen worden als waterberging gebruikt, zuiveren water door algenkweek

en worden voorzien van eilanden waarop zonnecentrales zijn geïnstalleerd;

- alle netwerken voor water, warmte, koude en reststromen worden in ondergrondse ruimten aangelegd, zodat bovengronds ruimte is voor een natuurlijke inrichting;
- het hemelwater en gereinigd (grijs) water van gebouwen wordt opgenomen in een waterkringloop. Hierdoor daalt het gebruik van drinkwater en is een afval(riool)- en hemelwaterafvoerstelsel overbodig.

De visie op een duurzaam ACT van....

KLM Cargo-directeur Michael Wisbrun

'Luchtvaart is een onmisbaar onderdeel van onze moderne samenleving. Het zorgt voor wereldwijde verbindingen, houdt economieën gaande en verschaft veel werk. Maar als er iets via de lucht vervoerd wordt,

vinden we als burgers en bedrijven dat het zo schoon mogelijk moet gebeuren.

KLM werkt er hard aan om de eigen milieubelasting te minimaliseren en wil daarbij voorop lopen. Zo is Air France-KLM Cargo de eerste grote luchtvaartmaatschappij die haar klanten inzicht geeft in het CO₂-gebruik van hun luchtvracht en de mogelijkheid biedt dit te compenseren. We staan alweer voor de vijfde

keer nummer één in onze sector in de Dow Jones Sustainability Index. Een bewijs dat we op de goede weg zijn.

Wij zien nog volop innovatiemogelijkheden voor duurzaamheid in brede zin in de logistieke keten. Die lukt alleen door een integrale aanpak. Een aanpak waarin het samen werken aan oplossingen centraal staat, vanuit een gezamenlijk gedragen visie. Een visie op basis van drie I's: Infrastructuur, Integraliteit in de aanpak en Integriteit in de processen.

De samenwerking binnen ACT helpt om Schiphol en omgeving te ontwikkelen en te profileren als een sterk en duurzaam logistiek knooppunt. Dit logistiek bedrijventerrein is state of the art qua duurzaamheid.

Daarbij worden een goede bereikbaarheid en ontsluiting van de gebieden niet uit het oog verloren; zaken die essentieel zijn voor het Cargo-product. In dat kader wordt bijvoorbeeld ook gewerkt aan een aansluiting op de HST Cargo.

Een multimodaal knooppunt waar de trein een onderdeel van is, leidt tot meer duurzaamheid. De markt zal gebruik maken van de sterke punten van de trein, is onze verwachting. Het aantal kilometers per truck neemt zo af. Dit maakt het knooppunt duurzamer én efficiënter. Dit soort concepten bewijst dat duurzaamheid en concurrentiekracht niet tegenover elkaar staan, maar prima samen kunnen gaan.'

Goede bereikbaarheid, zowel met de auto als met (hoogwaardig) openbaar vervoer, is een belangrijk aandachtspunt binnen ACT.

Thema drie: innovatieve concepten voor mobiliteit & bereikbaarheid

Om een goede bereikbaarheid en een goede leefbaarheid te kunnen combineren, is multimodaliteit het sleutelbegrip. Oftewel een gebied dat zowel per auto, openbaar vervoer als fiets goed bereikbaar is.

De inzet van ACT is erop gericht het aandeel van openbaar vervoer en fiets te vergroten, zonder evenwel de auto in de ban te doen. Een logistiek centrum moet nu eenmaal ook over de weg goed bereikbaar zijn.

Door echter aantrekkelijke vervangende vervoersmogelijkheden aan te bieden, kan de automobilist worden verleid het gebied

op een andere – meer duurzame – manier te bereiken.

Concrete acties die in dit verband worden onderzocht c.q. ondernomen zijn:

- de aanleg van een nieuw OV-knooppunt aan de zuidzijde van A4 Zone West. Dit gebeurt idealiter door een combinatie van trein en metro (door het doortrekken van de metro van Schiphol-Centrum naar Hoofddorp via dit zuidelijke ACT-knooppunt);
- het aansluiten van ACT op het Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) van de Zuidtangent;
- een goede aansluiting op het busnetwerk van Schiphol en de regio Haarlemmermeer;
- het zoveel mogelijk centraal parkeren van personenauto's en het creëren van goede overstapmogelijkheden op openbaar vervoer en fiets bij deze centrale parkeerplaats;
- het realiseren van ondersteunende functies bij het centraal parkeren (tanken van biodiesel, oplaadpunt elektrische auto's, supermarkt, etcetera);
- het verbeteren van de fietsroutes.

ACT-locaties, die nog niet in de fase van ontwikkeling zijn, kunnen gebruikt worden voor tijdelijke activiteiten zoals energie – en voedselproductie of als plek voor een informatiecentrum over de ontwikkelingen in het gebied.

De ontwikkelingsstrategie: van blauwdruk naar flexplan

De enige constante is verandering. Met andere woorden: het is moeilijk vooruit te kijken in deze snel veranderende wereld. De ontwikkeling van ACT zal zich uitstrekken over enkele tientallen jaren; de oplevering van deelgebied A4 Zone West wordt bijvoorbeeld voorzien voor 2030. Tegen die tijd zal de logistieke wereld er heel anders uitzien dan nu. Het heeft dan ook geen zin om nu een plan te maken dat tot in details voorschrijft hoe de vier gebieden van ACT moeten worden ingericht. Een blauwdruk is uit den boze. Daar komt bij dat allerlei technische ontwikkelingen – juist ook op het gebied van duurzaamheid – snel voortschrijden. Wat nu als ambitieus of vernieuwend wordt gezien, kan over enkele jaren standaard of zelfs achterhaald zijn.

In de ontwikkelingsstrategie voor ACT zijn flexibiliteit en toekomstbestendigheid daarom de centrale begrippen. Aan de ene kant weten we dat de logistieke wereld zo dynamisch is, dat gebruikers van een gebouw per 5 of 10 jaar kunnen wisselen. Daar staat tegenover dat ruimtelijke structuren veel langer meegaan. Neem de Geniedijk die onderdeel uitmaakt

van de Stelling van Amsterdam: deze ligt er al ruim honderd jaar en kan zich steeds opnieuw aanpassen aan veranderende tijden en wensen. Voor ACT betekent dit onder meer dat een onder-

scheid wordt gemaakt tussen een robuuste groen/waterstructuur die lang meegaat en de ontwikkelingsgebieden, die flexibel kunnen worden ingevuld.

De meerwaarde van een duurzaam ingericht gebied

Een duurzaam ingericht gebied, dat ook op termijn zijn kwaliteit behoudt, levert aantoonbare meerwaarde op voor de eigenaren, gebruikers, ontwikkelaars en omwonenden. Deze meerwaarde uit zich op verschillende manieren:

- *energie: er is sprake van een lager of geen stroomverbruik of zelfs van netto energieproductie (en daarmee van energieverkoop en opbrengsten);*
- *grondgebruik: dubbel grondgebruik (het stapelen van functies);*
- *leefbaarheid: een groene, aantrekkelijke omgeving is goed voor de leefbaarheid en werkt als extra arbeidsvoorwaarde in het aantrekken van nieuwe werknemers;*
- *bereikbaarheid: het gebied is goed bereikbaar door een veelheid van gekoppelde vervoerssystemen;*
- *imago: het werken in een duurzame omgeving past bij bedrijven die dit tot hun speerpunt hebben gemaakt in de bedrijfsvoering. De aanwezigheid in het ACT-gebied versterkt hun uitstraling en imago;*
- *Platinum+: het realiseren van de ACT-ambities op gebiedsniveau maakt het vastgoedontwikkelaars gemakkelijker om een hoge score te behalen in internationale duurzaamheidsranglijsten, zoals LEED en BREEAM.*

Het Geniepark, gevormd rondom werelderfgoed, combineert historie met ruimte voor recreatie en is daarmee het groene hart van ACT. Een belangrijke impuls voor de leefbaarheid van de ACT-bedrijventerreinen.

De haalbaarheid: denken in kansrijke combinaties en kijken over de grenzen

De ontwikkeling van ACT is technisch en ruimtelijk uitvoerbaar en de duurzaamheidsambities zijn haalbaar. Daarbij is onder meer rekening gehouden met een stijgende brandstofprijs en andere ontwikkelingen in de wereldeconomie. Door een gefaseerde uitvoering van de verschillende ACT-locaties kunnen nieuwe technieken worden ingevoerd die op dat moment financieel haalbaar zijn. Wat de haalbaarheid verder bevordert, is het slim combineren van verschillende maatregelen.

We willen inzetten op:

- het combineren van het Werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam (cultuurhistorische waarden) met een recreatief park, waterzuivering, tolpoorten en een overstap van auto op openbaar vervoer;
 - het bundelen van kabels en leidingen in de groen-blauwe landschapsstructuur. Hierdoor kan onderhoud ongestoord plaats vinden voor de gebruikers in de binnengebieden;
 - het inzetten van een (niet te bebouwen) strook van 200 meter langs de A4 voor onder meer wateropslag en energieproductie;
 - het vroegtijdig aanleggen van 'robuust' groen en water, waardoor de leefbaarheid en vitaliteit (ook van flora en fauna) vanaf het begin worden bevordert;
 - het tijdelijk gebruiken van terreinen die nog niet bebouwd worden voor andere functies (energieopwekking, natuur, cultuur).
- Dit is goed voor de levendigheid;
- het scheppen van groene gebruiks- en verblijfsruimten. Zo worden bedrijfsgebouwen bijvoorbeeld met hun restaurants gekoppeld aan groen en water, afgescheiden van de verkeersgebieden.

De haalbaarheid neemt verder toe door de ontwikkeling van het ACT-gebied te verbinden met ontwikkelingen in de nabije omgeving. In het Masterplan ACT worden deze 'afstemmingsprojecten' al benoemd, zoals het kassengebied PrimAviera en Park 21. Door deze ontwikkelingen goed te verbinden, wordt het geheel van investeringen (en daarmee de waarde van ACT) groter dan de som der delen.

De visie op een duurzaam ACT van....

Paul Bos, ondernemer in het gebied en initiatiefnemer Bouwland-Urgenda

'Mijn boerderij is gevestigd in Aalsmeerderbrug, tegen het ACT-gebied aan.

Duurzaamheid speelt in ons bedrijf al heel lang een centrale rol. Mijn ouders werkten al ecologisch – alleen heette het toen nog

niet zo – omdat zij het vertikten om kunstmest of bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Ik vond dat destijds hopeloos ouderwets, tot ik tien jaar geleden terug kwam op de boerderij en inzag dat deze manier van werken prima was te verbinden met de duurzaamheidsambitie van nu.

Het sluiten van kringlopen, het zorgvuldig omgaan met grondstoffen, het inzetten van

schapen als “aaibare maaimachine”, het leveren van lokaal geproduceerd voedsel: dat past daar allemaal in. Daarnaast ben ik een aantal jaren geleden bijeenkomsten gaan organiseren voor ondernemers en andere geïnteresseerden in deze regio, om te kijken hoe we de regio Schiphol sneller kunnen verduurzamen.

Van het een kwam het ander en inmiddels denk ik mee over de plannen die ACT ontwikkelt voor dit gebied. Mijn ambitie daarbij is om aandacht te vragen voor de bestaande waarden van dit gebied en deze waar mogelijk op te nemen in de ACT-ontwikkeling. Waarden die niet alleen betrekking hebben op de fysieke inrichting van het gebied, maar ook op de geschiedenis ervan. Dan heb je het over de menselijke

maat. Sommige boeren zijn hier al hun leven lang actief: doe daar iets mee. Bulldozer die boerderijen en die oude bomen niet weg, maar probeer ze in te passen. Het is nog niet te laat, het kan nog. Sterker nog: vestig een of twee nieuwe boerderijen in het ACT-gebied en laat ons producten en nieuwe diensten leveren aan de bedrijven daar. Of laat ons gebieden die nog niet ontwikkeld worden inrichten met tijdelijke functies, zodat het blijft leven. Voor dergelijke verbindingen en dwarsverbanden maak ik mij hard. En vanuit ACT wordt daar ook naar geluisterd. Samen ontdekken we dat duurzaamheid heel erg gaat over “win-win-win-situaties”, voor economie, mens en natuur. Dat gaat “beyond logistics”, zoals ook mijn boerderij voorbij de agrarische sector gaat.'

De betrokken partijen: publieke en private inzet en inbedding in de omgeving

Bij ACT zijn zes partijen aangesloten, die gezamenlijk werken aan de inrichting van een werklandschap van in totaal 250 hectare. Dat mag gerust bijzonder genoemd worden. Vanuit de publieke kant zijn de gemeente Haarlemmermeer, de provincie Noord-Holland en het Hoogheemraadschap van Rijnland bij de planontwikkeling betrokken. Vanuit de private kant denken en investeren Schiphol Group, gebiedsontwikkelaar AM en Schiphol Area Development Company mee. Deze zes partijen brengen elk hun eigen deskundigheid en ervaring in op het terrein van langjarige gebiedsontwikkeling.

Tegelijkertijd wordt de maatschappelijke omgeving van ACT waar mogelijk bij de planontwikkeling betrokken. Niet alleen om draagvlak te verkrijgen, maar ook om waar mogelijk creatieve ideeën los te maken en in de plannen te verwerken. Lokale partijen kennen het gebied en de eigenheid van de plek en hebben lokale netwerken. Daardoor zorgen zij voor onverwachte mogelijkheden en nieuwe inzichten. Zo is de guidance duurzaamheid ACT bijvoorbeeld in concept gepresenteerd aan Bouwland/Urgenda, een netwerk voor duurzaamheid & innovatie in de regio Haarlemmermeer en Schiphol. In het

netwerk zijn pioniers, koplopers en vrijdenkers actief om deze regio in hoog tempo te ontwikkelen als 'duurzame proeftuin'. Hun reactie is verwerkt in de definitieve versie van de guidance en deze creatieve samenwerking zal zeker worden voortgezet.

De volgende stap richting realisatie van de guidance is het maken van werkafspraken, vastgelegd in een convenant tussen de ACT-bedrijventerreinen en de gemeente Haarlemmermeer en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Mixed Sources

Product group from well-managed forests, and other controlled sources

www.fsc.org Cert no. XXX-XXX-000
© 1996 Forest Stewardship Council